

agradece ao
Albeto Stawinski

março deste ano estiveram
do Rio Grande do Sul, por
de imigrantes italianos, re-
stituto Veneto per i rappre-
sina".

da era constituída de
diadores, agrónomos, re-
inclusive pelo Presidente

nbém, a comitiva o Ran-
versidade de Pádua — Pr-
o — consulsor partidal-
II. Prontifou-se a estro-
Santo Padre o livro Prm-
Polonesa no Rio Grande
o Pe. Frei Alberto Stawinski
obra citada, incumbida
Casaroli — Secretário
no — de endeerap no
a seguinte carta:

ESTADO
Vaticano, 8 de junho de
tor Magnífico da Universi-
de São Paulo, em
subordinada ao título "Pro-
polonesa no Rio Grande do Sul"
um homenagem ao Sr.
de Roma, conforme ife-
e jazia acompanhar o

encargo do Santo Padre, e
o escrito, visto com apre-
bém por tratar uma local-
pátria de origem e repa-
compartilhos no Brasil e
odo mereceram o apre-
confessados protestos de

de estímulo à sua activi-
e estudos, o Vigário de Gra-
ção e em melhor das gran-
envia-lhe e faz exten-
a quantos lhe são qua-
ção Apostólica.

io para lhe afirmar senten-
em Cristo.

CARDEAL CASAROLI
(Secretário de Estado)

us Informa:

DE JULHO

Urbana
Poloneses.
pestre — Boate Jovem
ana — às 20:00 horas
TE comemorativo ao
Grupo de Boião Marçal
musical "Os Monarcas"

TYGODNIK KATOLICKI
SPOLECZNO-KULTURALNY
ZALOZONY W 1920 ROKU

Kurytyba — 17 lipca (julho) — 1984 — Nr 3.925 — (28/84)

"LUD" (O POVO)
UNICO JORNAL POLONES
NO BRASIL
FUNDADO EM 1920

ULYSSES koordynatorem opozycji

ULYSSES GUIMARAES, nac-
jonalny szef partii PMDB, stal
obecnie koordynatorem opo-
zycji, by ja zjednoczyc wokol
Tancreda Neves — nieofi-
cjalnego jeszcze kandidata opo-
zycji na prezydentura państwa.

opozycja i Front Liberalny
wzięli udział w Kolegium Wy-
borczym. Nie można bowiem
przeoczyć okazji, by wystawić
w Kolegium Wyborczym kandy-
data opozycji, mogącym mieć
wielkie szanse do wyboru.
Większość partii PMDB
skłania się do tego, by następc-
ca Prezydenta Figueiredo był
obranym jedynie na dwa lata
(mandato tampão). W tym
bowiem choć krótkim czasie
nowy prezydent mógłby prze-
prowadzić wybory bezposred-
nie, przyczyniwszy do parlamen-
taryzacji sformowaliby Kons-
tytuantę. Silnym argumentem
przeciwników "mandato
tampão" jest ten, że nowy
prezydent obrany jedynie na
dwa lata nie będzie miał wyczer-
niającego czasu, by zna-
leźć środki na zwalczanie cięż-
kiego kryzysu w Kraju. Jed-
nakowoż lepszy jest mandat
"tampão", aniżeli fiasko.
Ulysses Guimarães, mając
całkowite poparcie Tancreda
Neves, planuje realizację no-
wych wieców na wielką skalę
w których wzięłyby czynny udział
Tancredo Neves. Wiece
te spopularyzowałyby wśród
społeczństwa kandydaturę
Tancreda i miałyby silny
wpływ na członków Kolegium
Wyborczego. Mając za sobą
większość opinii publicznej,
Tancredo miałby w swym re-
ku na najlepszy "bilet wyzitowy"
podczas obrad tego Kole-
gium. Czekajmy na dalszy
bieg wypadków.

Zdaniem Jaruzelskiego
społeczeństwo polskie
żyje ponad stan

Zabierając głos na II spotkaniu przedstawicieli związkow-
ców z kierownictwem partii i rządu — gen. Wojciech Jaruzelski
powiedział m. in. "...Choć w dużej części naszego społeczeń-
stwa żyje się bardzo ciężko, to nadal jako społeczność żyjemy
ponad stan. Otóż żyje się ponad stan czasu pracy, jakości pra-
cy, dyscypliny i organizacji pracy. Ponad stan oszczędnego
wykorzystania surowców, energii i materiałów. Ponad stan
postępu technicznego — tutaj znów nasze zahamowanie w wy-
nalazczości i racjonalizacji, niedostateczna chłonność na inno-
wacje. Ponad stan różnego typu świadczeń socjalnych, które-
ś niedziesiątych, zylsimy ponad stan na rachunek kredytów,
które ciężą na nas dokuczliwym brzemieniem. Natomiast dzia-
lający żyjemy ponad stan w stosunku do zadań przyszłości. Ży-
jemy ponad stan w tym sensie, że nie budujemy na miarę
przyszłości dostatecznie dużo, że nie modernizujemy w takim
zakresie, w jakim by się chciało, nie rozwijujemy w pożada-
nym stopniu wielu problemów spozycia zbiorowego jak bu-
downictwo szkół, szpitali, komunikacji, obiektów kultural-
nych, sportowych itd. A więc my to dzisiaj w jakiś sposób
przejadamy. To, co mówię, jest gorzkie, ale nie bezduszne.
Podkreślam bowiem raz jeszcze — mamy ogromne, tkwiące w
naszym społeczeństwie, istniejące w naszej gospodarce rezer-
wy. Jeśli więc w sposób konsekwentny będziemy realizowali
nasze zamierzenia i plany, to potrafimy szybko nadrobić
dystans".
Ze sprawozdania rządowego PRL wynika, iż straty z tytu-
łu zlej jakości wyrobów przemysłu wyniosły w 1983 roku
44 mld zł. Bylejakość produkcji przemysłowej stwierdza rów-
nież raport Polskiego Komitetu Normalizacji Miar i Jakości.
Według raportu na ogólna liczbę 8094 zbadanych partii wyro-
bów 29,4 procent oceniono jako niezgodne z normami. Najgor-
sze noty dostały części zamienne do samochodów i narzędzia
rolnicze (po 100 procent ocen niedostatecznych), artykuły
spozycze (44,8 procent niedostatecznych), tkaniny i obuwie
(odpowiednio 36,4 oraz 30,7 procent ocen niedostatecznych).
Jaruzelski zapomnia, że obecny reżim jest temu winien.
("Ostatnie Wiadomości")

◆ BELGIA — Relatorium kierownictwa Banku Światowego przewiduje koniec recesji ekonomicznej w świecie. W latach 1985-86 handel światowy wzrośnie do 7 procent rocznie, zaś w Brazylii — najwyżej do 5,5 procent rocznie. Oprocentowanie pożyczek spadnie do 9,5 procent. Dziś wynosi ono 13 procent.
◆ BRASILIA — Minister Wychowania pani Esther de Figueiredo Ferraz dał ultimatum profesorom 26 uniwersytetów, by powrócili do wykładow po dwóch miesiącach strajku. W przeciwnym razie grozi im dymisja.

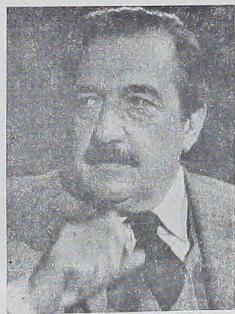
Ważne Wydarzenia

◆ LONDYN — Pożar zniszczył częściowo słynną katedrę w Yorku zbudowaną w latach 1200 - 1470 i zaliczającą do najstarszych kościołów gotyckich w Europie. Straż pożarna, policjanci i duchowni wyratowali wiele bardzo cennych pamiątek.
◆ MANAGUA — Rząd Sandynistów wydał z Nicaragua 10 księży cudzoziemców, którzy uczestniczyli w manifestacji biskupów i kapłanów katolickich skierowanej przeciw rządowi. Ojciec św. Jan Paweł II potępił ten krok Sandynistów.
◆ PEKIN — Chińska Republika Ludowa podała po raz pierwszy oficjalną wiadomość, iż zamierza — po wygasnięciu umowy z Wielką Brytania — ulokować w Hongkongu kilka jednostek wojskowych w wypie r i a c stamtąd Anglików. Ma się to stać w 1997 roku.
◆ WARSZAWA — Rząd wojskowy w Polsce Ludowej uwieził jeszcze jednego lidera Solidarności. Jest nim 36-letni Antoni Pietkiewicz, który kierował podziemnym ruchem tej organizacji w kilku województwach PRL. Równocześnie rozpoczął się proces przeciw Bogdanowi Buja-
kowi.
◆ MOSKWA — Wiczesław Molotow, minister spraw zagranicznych ZSRR za rządu Stalina, leczący obecnie 94 lat, został zrehabilitowany przez generalnego sekretarza Konstantina Czernienko. Oznacza to powrót do "zimnej wojny".
◆ BRASILIA — Gdyby na narodowej konwencji partii PDS doszło do zatwierdzenia kandydatury Paulo Maluf na prezydenta i do porażki Mário Andreadza — członkowie tej partii w stanie Bahia, popierający Andreadza, przejdą na stronę opozycji.
◆ WASHINGTON — Stany Zjednoczone zakupiła od Chin 24 myśliwców sowieckich Mig-21, produkowanych w chińskich zakładach lotniczych. Myśliwce te służą będą do symulowania walki z myśliwcami amerykańskimi.

Broń przeciw satelitom

W wrześniu br. mają nastąpić rozmowy między USA i ZSRR, by zabronić użycia broni przeciw satelitom znajdujących się w kosmosie, a przynajmniej kontrolować ich użycie. W rzeczywistości, jak wiadomo, odgrywają wielką rolę militarną i cywilną. Takich satelitów posiadają USA 94 zaś Związek Sowiecki — 90. Służą one przede wszystkim do wykrycia zawczasu potencjalnych ataków broni nuklearnych napastnika, fotografowanie akcji wojskowej przeciwnika i zbieranie tajne informacje poprzez specjalne urządzenia elektroniczne. Mają także wielkie znaczenie dla komunikacji, meteorologii i nawigacji.
Satelity krążą w orbicie ziemskiej na wysokości od 100 do 38 880 km i stanowią niezastąpioną swego rodzaju broń, umożliwiając wojny nuklearne. Wystarczy powiedzieć, że 70 procent amerykańskich informacji militarnych pochodzi od satelitów.
Tak Ameryka jak i Rosja posiadają już broń przeciw satelitom pod nazwą ASAT. Początkowo ZSRR przeprowadził prób z bronią antysatelitką (bez ładunku jądrowego) za pomocą pocisku balistycznego SS-9. Niszcząca podczes posiadała kierunkowy dzięk użyciu promieni podczerwonych, który te wypadły pozytywnie jedynie w 41 procentach.
Ze swej strony USA udoskonalily swa broń antysatelitką, która jest ładunek (ogiva) ustawiony wewnątrz rakiety liczącej 12,5 m długości. Broń ta skierowana jest przeciw nieprzy-
ciemu satelitom na podstawie ich ciepłej temperatury, która nadaje kierunek broni amerykańskiej. Rakietę posiadającą broń wewnątrz broń antysatelitką może być przewożo-
na przez myśliwcę F-16 i dotrzeć do celu w ciągu 10 minut. Ostatni test z tą bronią odbył się ma z końcem bieżącego roku.
Większość broni sowieckiej ASAT znajduje się na wysokości 1 650 km i przeciw nim USA mają 18 satelitów. Z drugiej strony dotychczasowe doświadczenia amerykańskie z tą bronią okazały swa skuteczność na małych wysokościach, dlatego konieczne są dalsze doświadczenia, by ona była skuteczna na wielkich wysokościach — ponad 35 tys. km.
Wzrost amerykańskiej opinii w stanie wypuścić jedną rakietę na dzień. Innymi słowy — musieliby zużyć trzy tygodnie na miesiąc 18 satelitów amerykańskich. Równocześnie istnieje silna rywalizacja między lotnictwem a flotą USA, która ma posiadać pierwszeństwo w użyciu broni ASAT.

Wstrząsający film

RAUL ALFONSLN, prezydent Argentyny i szesczy demokracja, nie zawahał się dać swego uwadzenia na wysłuchanie wstrząsającego filmu o torturach jakim poddawano przeciwników politycznych podczas reżimu wojskowego i o zaginięciu bez śladu około 30 tysięcy uwiezionych osób.
Narodowa Komisja d/s Osób Zaginionych, istniejąca w Argentynie i kierowana przez pisarza Ernesto Sabato, wysławiła w Buenos Aires wstrząsający film o osobach zaginionych wśród których były także kobiety, dziewczęta i nieletnie dzieci. Rodzice bowiem byli porwany wraz z dziećmi, do więzienia i wraz z nimi zaginęli. Film pokazuje tragiczne sceny z tortur jakim poddawano uwiezionych bez względu na wiek. Co więcej, w więzieniu urodzilo się 45 niemowląt których los jest dotąd niezmany.
Ernest Sabato przedstawił na filmie jedynie te sceny, dokumentalne, które zdołał zebrać po upadku rządów wojskowych. Wylicza on 160 maoletnich i 52 osób dorosłych, które zniknęły spośród żywych. A takich osób naliczono kilkadziesiąt tysięcy. Zgodnie z filmem wysłielonym za pozwoleniem obecnego rządu winę tych zbrodni, przypominające bestialstwo hitlerowskie, przypisuje się wojsku. Nie bez winy jest również całe społeczeństwo, ponieważ nie zareagowało jak było powinno na porwanie osób bez sądu i ich zaginię-
cie.
Rząd prezydenta Alfonsín wykazał swa odwagę decy-
zją, zezwalając na wyświetle-
nie tego filmu, pomimo wro-
giej reakcji niektórych kół
wojskowych. Można się spoi-
dziewać, że film ten spowoduje zwiększenie kryzysu między rządem a wojskiem, tym bardziej, że prezydent Alfonsín zmienił ostatnio dwóch najwyższych dowó-
ców armii argentyńskich.

PODSŁUCHANE...

SAKRA BISKUPIA W APUKARANIE

Ks. Biskup Dominik Wiśniewski, dnia 1 lipca br. w katedrze M. B. Lourdeńskiej, udzielił sakry biskupiej Ks. Prałatu Luiz Soares Vieira, który przez 15 lat pracował w diecezji, a po przesiedleniu, Dom Romeu Alberto na arcybiskupa do Ribeirão Preto (SP), był Wikariuszem Kapitularnym. Współkonsękrowali byli: Dom Romeu Alberto i Arceybiskup Dom Geraldo Magela Agnello z Londriny. Było dużo biskupów nie tylko z Parany, ale także z innych diecezji jak np. São Paulo, Pará, Santa Catarina. Ks. Biskup Luiz obejmuje swą diecezję Macapá, w Parą, dnia 29 lipca br. A ks. Biskup Dominik Wiśniewski wybiła się coraz bardziej. I tak niedawno otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Kurytyby, a obecnie wybiła się wśród Episkopatu Brazylijskiego. Górą nasi.

FESTYN ZIEMNIKÓW W DOM PEDRO II

W niedzielę dnia 1 lipca odbył się w Dom Pedro tradycyjny Festyn Ziemniaków. Festyn ten poprzedzony został uroczystą Mszą św. którą odprawił Ks. Biskup Władysław Bierniacki, pochodzący z tej kolonii. Nowy proboszcz Ks. Eugeniusz Wiśniewski razem z komisją kościelną zadali sobie wiele trudu, by Festyn wypadł jak zwykle okazale. Niestety, rolnicy tamtejsi w 98 proc. pochodzenia polskiego skarżyli się, że w tym roku zbiór ziemniaków był słaby w wyniku długotrwałych deszczów a także zarazy, która spowodowała straty obliczane na 40 - 50 procent. Z drugiej strony cenna ziemniaków wynosi za ledwie 10 tysięcy kruczerów, wskutek czego zyski ze zbiorów są bardzo małe. W podobnej sytuacji znajdują się rolnicy z Araukarii a zwłaszcza z Contendy, nazywanej “królówką” ziemniaków, ponieważ największy eksport tego produktu do innych stanów pochodzi właśnie z Contendy.

ORKIESTRA JAKICH MAŁO

W dniach 13 i 14 lipca br. popisywała się w Teatrze Guaira słynna młodzieżowa orkiestra z Bułgarii. 120 muzyków pod kierunkiem dyrygenta Simeonowa wykazała nadzwyczajny poziom techniczny, który jej zyskał ogromne uznanie we wielu krajach w których ta orkiestra występowała. Młodzieżowa orkiestra bułgarska jeszcze raz wykazała, że w sztukach pięknych nie ma limitu. Jedna doskonałość bije drugą. Dobrana publiczność wypełniająca po brzozi Teatr Guaira z nieopisanym entuzjazmem oklaskiwała młodych muzyków i jej świetnego dyrygenta, którzy dowiedli, że zasługują w całej pełni na sławę jaką się cieszą w świecie muzycznym.

FORMUJE SIĘ BLOK MAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW

Paulistański Związek Handlowy ze swym prezesem Guiherme Afr Domingos opracował statut nowej organizacji pod nazwą MICROEMPRESA, by przesiać do następnego Kongresu do zatwierdzenia. Do organizacji tej należą lby studenci z wyższym kursem, którzy nie mogą znaleźć pracy. Oni też stanowiliby wielką grupę małych przedsiębiorców, która pozwoliłaby im przetrwać obecny kryzys bezrobocia. Związek Handlowy z São Paulo ofiaruje swą pomoc we formie inlektatyw i orientacji w tworzeniu małych przedsiębiorstw. Nie można bowiem zapominać, że w skład wszystkich przedsiębiorstw brazylijskich wchodzi 1,6 miliona małych i drobnych przedsiębiorstw, które produkują około 50 procent produkcji przemysłowej Brazylii. To że warto organizować drobne przedsiębiorstwa niech jako przykład posłuży Japonia gdzie w 1981 roku powstało 100 tys. drobnych przedsiębiorstw należących do jednej organizacji. Chcieć założyć jakieś choćby drobne przedsiębiorstwo nie jest żadnym interesem, ponieważ wymagania podatkowe są zbyt wysokie. Wielką zachętą do sformowania MICROEMPRESA jest Valentin dos Santos Diniz, który z szeregu małych piekarni utworzył jedną potężną organizację pod nazwą “Pão de Açúcar”.

WYJAZD DO POLSKI

62 osób: Polaków i polskiego pochodzenia wyjechało do Rzymu i do Polski drogą lotniczą dnia 17 lipca br. Grupę polską zorganizował Ks. Rektor Benedykt Grzymkowski. Powrót nastąpi w pierwszych dniach sierpnia.

KOMUNIKAT

(Z prośbą o zamieszczenie)

- W dniach 9 i 10 czerwca br. odbyła się w Waszyngtonie Konferencja czołowych działaczy Niezależnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych Solidarność — zwanego w skrócie Solidarność Rolników, a czasami Solidarność Więjska lub też Solidarność Chłopska.
- W obradach brał udział: Witold Hatka — Sekretarz Krajowy NSZZ RI Solidarność w Polsce, pochodzący z wojew. Bydgoskiego,
- Władysław Bujnowski — Przewodniczący NSZZ RI Solidarność na wojew. Kieleckie,
- Kazimierz Birkowski — Czołowy działacz NSZZ RI Solidarność na wojew. Walbzych na Dolnym Śląsku,
- Jarosław Nanowski — Czołowy działacz NSZZ RI Solidarność na wojew. Zielona Góra,
- Wojciech Obernikowicz — Czołowy działacz NSZZ RI Solidarność na wojew. Włodawek,
- Ludomir Szarek — Czołowy działacz NSZZ RI Solidarność na wojew. Zielona Góra,
- Poza tym na Konferencji zostali zaproszeni: Jan Sikón — Działacz NSZZ RI Solidarność z Małopolski,
- Irena Zyła — Działaczka Solidarność — Rolników wojew. Siedlec,
- Dr Adam Nieogóra — Dyktarz z Solidarności NSZZ RI Solidarność z wojew. Zielona Góra,
- Przytoczone wyżej nie były to z różnych powodów Konferencje nie mogli przejechać.

“Podziemna walka o Polskę Niepodległą”

Ukazała się bardzo cenna książka napisana przez znanego historyka, pisarza, publicyście i stałego współpracownika Wydawnictwa “Promyk” dra Tadeusza Bieleckiego, byłego żołnierza Armii Krajowej.

Ta wielka księga o 512 stronach, dużego formatu, zawiera IX rozdziałów i kilkadziesiąt podrzdziałów, w których autor z wielką dokładnością przedstawia organizację i całokształt działalności Polski Podziemnej, od samego początku konspiracji, aż do chwili rozwiązania Rady Jedności Narodowej.

Autor będąc przez długich pięć lat w Podziemiu, pełnił różne funkcje. Działalność Podziemnego Państwa Polskiego uzupełnił licznymi zarządzeniami, rozkazami, instrukcjami i uchwałami, co oddaje bardzo wiernie obraz Polski Walczącej.

Zamówienia należy kierować na adres:

Gráfica Vicentina Ltda.
Caixa Postal 988
80.000 Curitiba - PR

OD ADMINISTRACJI

OFIARY NA “FUNDUSZ LUDU” — wpłacone w czerwcu:

Książę Roman Sanguszko — São Paulo	200 000,00
Rui Miguel Hamerski — Alercim	1 000,00
Prof. Edmund Urbański — USA	17 000,00
Roman Ziemia — Curitiba	7 000,00
Klaudiusz Żaluzki — Porto Alegre	10 000,00
Władysław Kostrzewa — Curitiba	3 000,00

Szczodry Ofiarodawcom serdeczne Bóg zapłać!

Śp. Franciszek Firkowski

Urodzony w Inowrocławiu 15 listopada 1914 roku, zmarł w Kurytybie 3 lipca 1984 ro.

ku, pozostawiając w żalobie żonę Antonia Nabożyn, dwie córki żemające Helena (Krysia) Konitz i Marlene Sampa, dwóch synów: Carlos żonaty z Margarida i Henrique oraz czworo wnuków.

Prawy Polak, szczodry katolik, brał czynny udział w życiu społecznym pracując dla Tow. Im. Józefa Pilsudskiego i w Stow. Dobroczynno Kulturalnym.

Część Jego pamięci! Towarzyszym i przyjacielom za kondolencje i ostatnią posługę, rodzina tą drogą składa serdeczne podziękowanie.

♦ MAR...
działacz NSZZ RI Solidarność na wojew. Zielona Góra...
♦ Ferna...
Między innymi...
♦ W Pu...
Irena Zyła — Działaczka Solidarność — Rolników wojew. Siedlec...
♦ Olym...
Dr Adam Nieogóra — Dyktarz z Solidarności NSZZ RI Solidarność z wojew. Zielona Góra...
♦ Reko...
Konferencje nie mogli przejechać.

1. Zebrani uczestnicy Konferencji Solidarności Rolników, omawiając problemy krajowe, składają propozycje:

- a. przeciwko urzędowaniu “wielomówców” w Polsce już trzeci rok procesów sądowych,
- b. przeciwko skutkiem tłańskiego bicia więźniów politycznych w Polsce,
- c. przeciwko represjom służby bezpieczeństwa działaczaż tzw. organów demokratycznej — przemocy używaniu przemocy fizycznej, torturowaniu, a nie pozabawianiu życia.

2. Uczestnicy Konferencji omawiali sposoby współpracy z innymi organizacjami Polaków działających w emigracji: z bratnią Solidarnością Robotniczą, z Polskim Stronnictwem Ludowym, z organizacjami polonijnymi zwłaszcza z Kongresem Polonii Amerykańskiej.

3. Uczestnicy Konferencji omawiając sprawę rządu Kraju, wyrażają żądania odnośnie tworzenia trwałego Funduszu Pomocnego Rolników w Polsce, jednocześnie wyrażają nadzieję z powodu długiego wywrotania na zalegalizowanie pomocy przez Radę Prezydenta w obecnej trudnej sytuacji ekonomicznej Kraju — przedłuża kryzys żywnościowy.

4. Na zakończenie wiano sprawę 2-jej Konferencji NSZZ RI Solidarność, która to jest pierwsza w nieudugiemy Waszyngtonie. Tymczasem adres Konferencji Solidarności Rolników w USA: Witold Hatka, 20714-lone Drive, Cheryl Chase, 20815 — USA.

Na terenie Europy Koordynator Biuro Koordynacyjne NSZZ RI Solidarność, które zostały w pierwszym okresie Stanu Wojennego w Polsce Józef Chwała. Biura jest następująco: Coordination Office Solidarity Individual Participation, Postfach 55, 8051 Zollikon, Switzerland.

Waszyngton, dnia 10 czerwca 1984 roku.

Órgão de propriedade da Congregação da Missão e editado pela Gráfica Vicentina Ltda.

EXPEDIENTE: “LUD”

Registrado no Cartório de Títulos e Documentos do 1.º Ofício de Curitiba: Livro “B” N.º 126 de 9-12-1946. Averbado sob N.º 62.090 de 22-8-1982. Registro no Instituto Nacional de Propriedade Industrial — Protocolo 12.074 de 29-4-1974.

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordery Płatności, prosimy adresować i przekazywać na: GRÁFICA VICENTINA LTDA. — Alameda Cabral 846, Caixa P. 988 — Curitiba, PR — Parana. Telefone: 222-1057 (PABX) — 80 000 Curitiba - PR — Brasil.

GODZINY PRZYJĘĆ:

Od poniedziałku do piątku: od 7,30 do 11,00 i od 13,00 do 18,00

Prenumerata “LUDU” na rok 1984

W Brazylii — za rok 1984 — Cr\$ 14.000,00
 W krajach północno i połudn.-amerykańskich — Cr\$ 45.000,00
 W Europie, Azji i Oceanii — Cr\$ 40.000,00

Diretor Responsável: Pe. José Orlovski
 Redatores: Pe. José Zajac e Pe. Jorge Morkis
 Administração: Pe. Geraldo Valenga, Pe. João Ukachenski e Pe. Geraldo Setlik
 COLABORADORES: Pe. Lourenço Biermowski, CM; Pe. Ladislaw Serzyško, CM; Pe. Wendelin Świerczek, CM; Pe. Bronisław Kozłowski, CM; Pe. Benedykt Grzymkowski, SC; Pe. Stanisław Turbański, SVD; Prof. Mariano Kawka; Sr. Maciej Feldhuzen, Sr. Ignacy Jeśman; Sr. V. J. Szankowski; Sra. Stawia Stepniak; Sr. Aleksander English; Sr. Tadeusz Burzyński; Sr. Francisco Maszner, CM; Sr. Guido R. Muck; Tomasz Łychowski; Sr. Stanisław Klimaszewski; Sr. Jan Wzorek; Sra. Helena Domianka; Sra. Halina Marciniowska; e Roman Wachowicz.
 * Os artigos assinados são de inteira responsabilidade de seus autores.

SZESNASTA NIEDZIELA ZWYKŁA

EWANGELIA WEDŁUG SW. MATEUSZA — 13, 24-43

Opowiedział im też inną przypowieść: Podobne jest królestwo niebieskie do człowieka, który zasiał na swoim polu dobre ziarno... Kto ma uszy, niech słucha.

DOZWOLCIE OBOJGU ROŚĆ

Diacek tak odpowiada gospodarzowi: byście pleniąc kąkol, nie wyrwali i pszenicy... Człowiek dziedyszej niedocenia jednego faktu zapisanego na kartach Pisma świętego...

P. S. — Przełączaj I. Lekcje: Ks. Mądrości 12, 13, 16-19 i 2. Lekcje: Rzym. 8, 26-27.

Z ZIEMI ŚWIĘTEJ

„Aby zgromadzić w jedno rozproszone dzieci Boże” to temat modlitw chrześcijan w Jerozolimie w czasie „Tygodnia Jedności”...

***

Samir Kafitny, nowy biskup angikański Jerozolimy, odbył uroczyste intronizacje w swojej katedrze św. Jerzego w Jerozolimie.

glikańscy. Byli reprezentowane inne kościoły chrześcijańskie. Katolików reprezentował o. Jan Briand, OFM, przełożony franciszkańskiego konwentu przy Bazylice Bożego Grobu.

Siostry de Notre Dame de Sion obchodzily w Jerozolimie, w bazylice Ecce Homo, setną rocznicę śmierci swych założycieli, rodzonych braci kapłanów: Teodora (1802 — 10-I 1884) i Alfonsa-Marii (1814 — 6-V-1884) Ratisbonne... Kościoła katolickiego.

Delegat apostołski w Jerozolimie msgr William Carew (Kanadyjczyk) został mianowany nuncejem w Japonii, a Jan Paweł II wyznaczył na pryncuniusza na Cyprze i na delegata apostołskiego w Jerozolimie msgr Carlo Curis (Włoch)...

***

Na Wielki Tydzień przybyli z Cypru prawosławni, przeważnie ludzie starzy, ubrani na czarno. Przyciąga ich do Jerozolimy prastara tradycja, według której pod koniec życia należy przybyć do Ziemi Świętej...

O. Augustyn Szymański, OFM (Jerozolima)

KOŚCIÓŁ DZISIAJ

ROZSTRZYGANIE

Każde pokolenie dysponuje własną pamięcią historyczną. Należy do tzw. pięćdziesięciolatek, którzy mogą wspomnieć dziedzictwo, kiedy to rodzice w rozmowach używali zwrotu „przed i za niepodległości”...

Chrześcijańskim dysponuje jednak jeszcze innym, własnym sejsmografem dziejów. Jego skala czasu dzieli się na historię przed i po narodzeniu Chrystusa... W kategorii utworów chóralnych wyróżniamy I, II, III nagrodę w wysokości tysięcy złotych...

Marek Skwamnicki

W SKRÓCIE

- UNESCO zaliczyło katedrę w Chartres do 136 najwspanialszych zabytków świata... - W Koloseum rzymskim została na nowo konsekrowana kaplica Matki Boskiej Bolesnej... - W diecezji Moundou w Czadzie, w miejscowości Sahr, został otwarty nowy klasztor zakonnic kontemplacyjnych... - Katolicka agencja KIPA donosi o dramatycznej sytuacji Wietnamczyków, znajdujących się w tak zwanych „obozach reedukacyjnych”...

Biorec pod uwagę potencjalne promowania twórczości charakterze popularnym użytku kolesiego, Jury stanowiło z przeznaczeniem konkurs Kwoty przyznawane w wysokości stu tysięcy złotych...

Jury wyraża głęboką sympatię i szacunek wobec powstającej w Polsce inicjatywy Episkopatu... Oznacza konkurs 38 tysięcy złotych... Oznacza konkurs 38 tysięcy złotych... Oznacza konkurs 38 tysięcy złotych...

W Casablanca ogłoszono nową deklarację... 190 LAT ZWY... 4 kwiet... maceł... zjednoczeni pod wład... Sca one równie sobie w... w obowiązku z... możnowani odpowiedzialni... Władze wietnamskie, w... zwdziedni na rasę, kol... język, religię, p... społeczne, czy też imie... ce”

— Piętnastu zakonników katolickich z romania, zgrupowanych w wielkiej grupie, Francji, Belgii, Niemczech, Holandii oraz dwię zakonów goscilo przez jeden miesiąc w rozmaitych ośrodkach... wśród mnichów budowali... w Japonii. W 1978 roku... dziesięciu mnichów w... skich było gościem w... domów zakonnych w... pie.

ROZSTRZYGANIE KONKURSU EPISKOPATU POLSKI NA DZISIAJ MUZYCZNE

Na konkurs nadeszły prace, z których wybrano wano 5 nie odpowiadaja regulaminowi konkursu... Witold Lutostawski, ks... sław Al. Niewęgółczyński, krętarz konkursu, Sł... Woytowicz, pod przewod... twem biskupa Jerzego browskiego, na posiadanie... dnii 24 lutego 1984 roku... patrzyło pozostałe 39... zdecydowało przyznać... pujące nagrody:

- 1. W kategorii pieśni wycy i chóralnych. I nagrodę w wysokości tysięcy złotych pracy p... sica Sacra na chr... opatrzonej godłem... II nagrodę w wysokości tysięcy złotych pracy p... mentationes na chr... ny, opatrzonej godłem... „Crux”. III nagrodę w wysoki... 50 tysięcy złotych pracy... Suita Maryjnia na chr... szany a capella, opatr... godłem „Antyfona”. W kategorii utworów chór... ralnych postanowiono przyznać w I i II nagrodę... III nagrodę w wysokości tysięcy złotych pracy p... pran, Barryton, trąbki... i smyczki, opatrzonej godłem... „Wojech”. Po otwarciu kopert... rających godła ogłoszono... w kategorii pieśni solowej... chóralnych i nagrodę... mał Marek Jasinski... gardu, II nagrodę — J... Łucuk z Krakowa, oraz... kategorii utworów chó... nych III nagrodę E... Głowski z Gdańska.

Biorąc pod uwagę pot... promowania twórczości... charakterze popularnym... użytku kolesiego, Jury... stanowiło z przeznaczeniem... konkurs Kwoty przyznaw... w wysokości stu tysięcy złotych... tam prac opatrzonej god... „Cantilena”, „D... i „Ziemia”. Jury wyraża głęboką sympatię i szacunek wobec powstającej w Polsce inicjatywy Episkopatu... Oznacza konkurs 38 tysięcy złotych... Oznacza konkurs 38 tysięcy złotych... Oznacza konkurs 38 tysięcy złotych...

DEZ PADRES EXPULSOS

No último dia 9 de julho, dez padres estrangeiros foram expulsos à noite pelo governo sandinista. Os religiosos, que embarcaram à noite para Costa Rica, participaram de uma manifestação liderada pelo arcebispo de Manágua, Miguel Obando y Bravo, para protestar contra a situação do padre José Amado Peña, acusado de conspiração.

Os seguintes sacerdotes — espanhóis, italianos e um costarrriquenho — tiveram de deixar a Nicarágua: Francisco San Martín, Mario Madriz, Benito Laplante, Miguel Huerta, Vicente Caudeli, Santiago Aníota, Francisco Castel, Mario Prendi, Benito Píto e José Luis Montère.

O arcebispo Obando y Bravo denunciou a existência de uma campanha de perseguição contra a Igreja Católica na Nicarágua. Trinta padres e dois bispos participaram da passeata. A polícia não interferiu durante o protesto, mas antes de seu início, o governo entrou em contato com a Nunciatura, em Manágua, tentando convencer os padres a suspenderem a marcha.

O ministro Tomas Borge, do Interior, reuniu-se com o nuncio Dom Jean Paul Goebels, para advertir que a passeata era "uma provocação" contra o governo. E acusou o arcebispo de Manágua de adotar uma política de confronto entre a Igreja e a revolução. Dom Obando negou que a Igreja esteja interferindo nas questões políticas e declarou que os meios de comunicação do governo desenvolvem uma campanha de hostilidade contra a Igreja. Ele também defendeu o padre Amado Peña, reafirmando que as acusações contra ele se baseiam em provas forjadas pelos sandinistas. Amado Peña foi acusado de envolvimento com setores da oposição armada que estariam preparando um plano para derrubar o governo.

Cantando e rezando, os participantes da marcha foram até um seminário na periferia de Manágua, onde o padre acusado foi recolhido por exigência do governo. O padre não chegou a ser preso, mas as autoridades insistiram junto a seus superiores para que ele fique no seminário até que sejam esclarecidas as acusações.

O arcebispo de Manágua, Dom Miguel Obando y Bravo, denunciou que "a situação da Igreja na Nicarágua é pior agora do que na época da ditadura".

Referindo-se à expulsão dos dez padres estrangeiros, ordenada pelo governo sandinista, e às pressões contra os religiosos que não apóiam a orientação do regime, Dom Obando disse que, "antes houve intenções de prejudicar a Igreja, mas nunca houve acontecimentos como os que estamos constatando sob o regime sandinista".

O arcebispo concedeu entrevista, ao lado do encarregado de negócios da nunciatura, Jean Paul Goebel, e do secretário da conferência episcopal nicaraguense, Dom Bosco Vivas, para responder à decisão do governo de expulsar os padres estrangeiros que participaram da marcha de solidariedade com o padre Luis Amado Peña, acusado de conspiração contra o regime. Dom Goebel manifestou a solidariedade do Vaticano com a Igreja nicaraguense e disse que a expulsão dos padres foi um fato "extremamente grave e injustificado".

PADRES SURPRESOS

Oito dos dez padres expulsos pela Nicarágua chegaram à Costa Rica, onde se mostraram "surpresos" com a decisão do governo sandinista e revelaram que as autoridades mal lhes deram tempo para reunir alguns pertences numa valise de mão.

O padre costarrriquenho Juan Manuel Huertas declarou que não podia compren-

der a expulsão: "Fui professor de religião de Daniel Ortega, que era um aluno disciplinado e religioso".

Outro costarrriquenho, o salesiano Joaquim Montero, disse que a decisão do governo sandinista, "é uma repressão contra toda a Igreja nicaraguense e, principalmente, contra Dom Obando y Bravo". Montero contou que nem chegou a participar da marcha em solidariedade ao padre Peña, que motivou a expulsão: "Não fui à manifestação e não entendo por que me expulsaram".

O espanhol Francisco Castells disse que a situação entre a Igreja e o Estado é muito tensa na Nicarágua e que pode agravar-se ainda mais no futuro.

OPINIÃO DO VATICANO

O jornal L'Osservatore Romano comentou também a expulsão dos dez padres estrangeiros pela Nicarágua e acusou o governo sandinista de agir de modo "irracional e desproporcional".

Num editorial de primeira página, o jornal destaca que o protesto do qual participaram os padres expulsos "não tem fins políticos e não resultou em incidentes de nenhuma natureza". A marcha pelas ruas de Manágua, liderada pelo arcebispo Dom Obando y Bravo, segundo o diário, "visava testemunhar a solidariedade do clero católico com os padres expulsos, sem provas, de um gravíssimo delito que ofende a toda a Igreja da Nicarágua".

O editorial acrescenta, ainda, que a expulsão dos padres é uma questão que afeta toda a Igreja nicaraguense, que perde a colaboração de dez sacerdotes, "atingidos porque são estrangeiros". "Ninguém de fé pode ignorar o empenho da Igreja nicaraguense pela rejeição à violência armada, a aceitação do diálogo e da reconciliação nacional", disse o L'Osservatore Romano.

Bala que atingiu o PAPA foi doada à Fátima

João Paulo II doou, no último dia 13 de maio, ao mosteiro de Fátima, Portugal, a bala que o atingiu no atentado que sofreu a 13 de maio de 1981. A doação foi anunciada, ao término da peregrinação internacional à Fátima, por Dom Alberto Cosme do Amaral.

POVO CHILENO APENAS DESEJA A PAZ

Dom Juan Manuel Santos, arcebispo de Concepción, no Chile, comentando protestos que estão sendo feitos contra o Governo daquele país, disse que é um direito legítimo de todo cidadão protestar pacificamente seu desacordo com determinadas medidas do Governo, desde que não seja usada a violência.

Dom Juan disse ainda que "mais do que o triunfo de um determinado regime, o povo do Chile deseja a paz e o futuro do Chile. A maioria dos cidadãos deseja paz e tranquilidade".

O arcebispo de Santiago, Dom Francisco Fresno, por sua vez, pediu ao Governo e da oposição "um esforço generoso e magnânimo de entendimento, para que o Chile não entre numa espiral de violência". Dom Fresno deixou claro no entanto o esforço para um entendimento "compromisso em primeiro lugar às autoridades do país".